

Istentisztelet 2023. augusztus 6-án

A beszéd is cselekedet

Énekek: 5,1-3 5,7 483,1-6 397,3 463

L.: Jak 3,1-12

1 Testvéreim, ne legyetek sokan tanítók, hiszen tudjátok, hogy súlyosabb ítéletben lesz részünk. 2 Mert sokat vétkezünk mindnyájan: de ha valaki beszédében nem vétkezik, az tökéletes ember, meg tudja fékezni az egész testét. 3 Ha a lovak szájába zablát vetünk, hogy engedelmeskedjenek nekünk, egész testüket irányíthatjuk. 4 Íme, a hajókat, bármilyen nagyok, és bármilyen erős szelek hajtják is őket, egy egész kis kormányrúddal oda lehet irányítani, ahová a kormányos akarja. 5 Ugyanígy a nyelv is milyen kicsi testrész, mégis nagy dolgokkal kérkedik. Íme, egy parányi tűz milyen nagy erdőt felgyújthat: 6 a nyelv is tűz, a gonoszság egész világa. Olyan a nyelv tagjaink között, hogy egész testünket beszenyezi, és lángba borítja egész életünket, miközben maga is lángba borul a gyehenna tüzétől. 7 Mindenfajta vadállat és madár, csúszómászó és tengeri állat megszelídíthető: meg is szelídíti az ember; 8 a nyelvet azonban az emberek közül senki sem tudja megszelídíteni, fékezhetetlenül gonosz az, telve halálos méreggel. 9 Ezzel áldjuk az Urat és Atyát, és ezzel átkozzuk az Isten hasonlatosságára teremtett embereket: 10 ugyanabból a szájból jön ki az áldás és az átok. Testvéreim, nem kellene ennek így lennie. 11 Vajon a forrás ugyanabból a nyílásból árasztja-e az édes és a keserű vizet? 12 Avagy teremhet-e, testvéreim, a füge olajbogyót, és a szőlő fügét? Sós forrás sem adhat édes vizet.

T.: Ef 4,29

„Semmiféle bomlasztó beszéd ne hagyja el a szátokat, hanem csak akkor szóljatok, ha az jó a szükséges építésre, hogy áldást hozzon azokra, akik hallják”.

Kedves Testvéreim!

Ennek az igehirdetésnek azt a címet adhatnánk, hogy **A beszéd is cselekedet**. Ugyanis Jakab apostol elég komoly hangsúlyt helyez levelében arra a tényre, hogy a hitet a cselekedetek igazolják, illetve azokban nyilvánul meg. Ahol a hitet nem kísérik hozzá illő cselekedetek, ott valami baj van. Még Ábrahám hite is, amely által őt Isten igaznak fogadta el, tulajdonképpen cselekedet is volt egyúttal.

Hiszen, amikor Isten azt mondta neki, hogy áldozza fel a fiát, akkor ment, és tette, amire őt Isten utasította, még ha minden az ellenkezőjét igazolta volna is. Vagyis *hite együttműködött cselekedeteivel, és cselekedeteiből lett teljessé a hite. Mert ahogyan a test halott a lélek nélkül, ugyanúgy a hit is halott cselekedetek nélkül.*

Ezért fontos Jakab számára megértetni a levél címzettjeivel, hogy **hit és cselekedetek együtt járnak**, és a megfelelő cselekedetkből lehet következtetni a hitre, amelyből ezek a cselekedetek fakadnak. Hiszen az Isten szerinti cselekedetek arra utalnak, hogy az illetőben ott a vágy és a készség az Ő jótetszésének keresésére és akaratának követésére. Vagyis hitben van, Vele közösségben.

Amikor Jakab ezt a témakört befejezi a levélben, akkor tér rá arra a szakaszra, amit a lekióban hallottunk, a nyelv bűneire. A nyelv, mint a beszéd eszköze, lehet nagyon hasznos, hiszen beszéd nélkül milyen nehezen értenénk meg egymást. Milyen rossz annak, aki nem tudja kifejezni, szavakba önteni az érzéseit, mondanivalóját és nem tudja másokkal megosztani.

Ugyanakkor tapasztaljuk, hogy mennyi kárt is okozhat a nyelv. Ahogyan parányi tűz is milyen nagy erdőt felgyújthat... Erre nézve is igaz, hogy **amit Isten jóra adott, sokszor rosszra használjuk**. Így a nyelv is nemcsak simogat, vigasztal, bátorít, tanít, örömet szerez... hanem tud bántani, sebezni, fájdalmat okozni, sőt akár ölni is – tehát a beszéd ezzel cselekedetté lesz, aminek akár messze ható következményei vannak. És nem mindegy, hogy milyenek ezek a beszédek, a hitet igazolók, vagy a hitet cáfolók. Igaz vagy hamis beszéd hagyja-e el ajkunkat.

Jakab a nyelv bűneivel kapcsolatban **kettős következményekről** szól. Mi azonban sajnos, csak az egyikre szoktunk figyelni. Arra, amit már érintettem is, hogy a nyelv mennyi **kárt okoz körülöttünk**. Mások életét mennyire meg tudja rontani a helytelen beszédünk a maga következményeivel. Bizonyára valamennyien tudunk szemléltető példákat mondani arra, hogy egy-egy helytelen vagy bántó megjegyzés milyen kárt okozott annak, akiről vagy akinek mondták. Vagy egy-egy pletyka, rosszindulatú rágalom mennyire komoly következményekkel jár – mint amikor a dunna tollait felkapná a szél – azt már soha nem lehet összeszedni, helyrehozni.

Azonban figyeljünk csak fel arra, hogy Jakab nem is annyira erről beszél, mint inkább a **magunknak okozott károkról**. Hiszen azt írja: *Olyan a nyelv tagjaink között, hogy egész testünket beszennyezi, és lángba borítja egész életünket, miközben maga is lángba borul a gyehenna tüzétől.* Vagyis miről szól? Arról, hogy a nyelvvel az ember **saját magát** szennyezi és borítja lángba. Erre bizony nem szoktunk gondolni, pedig beszédünknek van **visszaható** következménye is. Itt ez úgy nyilvánul meg, mint a **bumeráng**. Bizony, motiváló lehetne a nyelvünk megfékezésére az az önző szempont, hogy azért tesszük, mert nem akarunk magunknak ártani.

Jakab odáig megy a nyelv ismertetésében, hogy ha valaki beszédben nem vétkezik, az tökéletes ember. Vagyis aki a nyelvén tud uralkodni, az egész testén képes uralkodni – márpedig ilyen nincs, mondhatjuk joggal. De mivel az apostol azt írja, hogy nem kellene ezeknek így lenni, az mégis arra ösztönöz, hogy ne nyugodjunk bele. Ne térjünk napirendre afölött, hogy a nyelv már csak ilyen. Hanem annak ellenére, hogy ilyen, **törekedjünk** fékezni, kordában tartani – már csak magunk miatt is. Mert ami nekünk lehetetlen, az Istennek lehetséges. A nyelvet is **egyedül Ő tudja megszelídíteni**.

Kedves Testvéreim, úgy gondolom, ebben adhat a számunkra eligazítást, egyfajta tanítást az alapigeként felolvasott apostoli intelem: *„Semmiféle bomlasztó*

beszéd ne hagyja el a szátokat, hanem csak akkor szóljatok, ha az jó a szükséges építésre, hogy áldást hozzon azokra, akik hallják". Először is fontos megállni a bomlasztó beszédnél. Hiszen a beszéd, a nyelv összeköt, kapcsolatot teremt és épít. Milyen szomorú, amikor ezzel ellentétben rombol, pusztít, bomlaszt – vagy ahogyan a Károli fordítás mondja még egy kicsit erősebb, de az eredetinek megfelelő kifejezéssel: *rothadt beszéd*. Elsősorban bizonyára a csúnya szavakra gondolunk ilyenkor, mert azok már önmagukban is sok szennyet közvetítenek. „*Ha lehetnél virágváza, miért vagy szemetesvödör?*” – idézet egy versből.

Az apostol szavaiból úgy tűnik, hogy **bomlasztó az** a beszéd, amely nem szükségszerűen hangzik el és nem azért, hogy áldást hozzon a hallgatóknak. Ami pedig rothadt, az romlott. Ételen sem adunk valakinek rothadtat, magunk sem élünk vele. Sajnálatos, hogy bár a romlott ételt nem, de a bomlasztó, rothadt beszédet sokszor továbbadjuk, odaadjuk a másiknak, edd csak meg. Nyeld le és a forgasd csak a szívedben. Ahogyan a rothadt étel megmérgezi a testet, ugyanígy hat a rothadt beszéd is. **Megmérgezi** a másik szívét. Figyeljünk azért oda, hogy beszédünkkel ne bomlasszunk, ne mérgezzük a légkört vagy mások és magunk életét!

Az apostol figyelmeztet arra is, hogy a **fölösleges** beszédet mellőzzük. Jézus pedig kifejezetten említi: „*De mondom nektek, hogy minden haszontalan szóról, amelyet kimondanak az emberek, számot fognak adni az ítélet napján: mert szavaid alapján ítéltetsz majd igaznak, és szavaid alapján ítéltetsz majd bűnösnek*”. (Mt 12,36-37) Már pedig **mennyi felesleges beszéd** hagyja el a szánkat! Mennyiszor beszélünk felesleges, hiábavaló dolgokról, amivel csak terheljük a másikat! Ritka az az ember, aki nem halmozza a szavakat és **kevés szóval** is el tudja mondani azt, amit akar, tömören, érthetően. Van egy mondás is, hogy aki tíz szóval mondja el azt, akit hárommal is el lehet mondani, az egyéb gonoszságokra is képes. Sok igazság van ebben. Meg abban, hogy „*a sok beszédben elmaradhatatlan a vétek*” (Péld 10,19)

És van olyan, akinek mindig mindenhez hozzá kell szólnia, ő „*az ügyeletes hozzászóló*” – pedig olykor jobban tenné, ha hallgatna. Megszívlelendő Szikszai Béni verse – és nem csak időseknek:

BÖLCS ÖREGSÉG

Azt megtanultam,
hogy a hegy már magas nekem.
Ha leülhetek,
helyemen maradok,
virágtól-virágig már nem futkosok,
De csendben lenni,
hallgatni hosszan
– még nem tudok.
Sok zajt csap még fecsegő ajkam,

rajtam még a mondanám kötele,
pedig a kút, melyből meríték,
nincsen mindig friss vízzel tele.
Így sokszor üresen koppan
a káván a veder,
és báván néznek rám a hallgatók,
szótlán szemrehányással:
miért nem hallgatok?
Hiányzik még a bölcs öregség
mély hallgatása.
Sokszor ifjú patakként locsogok,
úgy lesz pedig a vén folyó
folyása zajtalan,
ha majd hosszan,
mélyen hallgatok.

A Jób könyvét olvassuk mostanában, ahonnan a „*hanem csak akkor szóljatok*”-ra kézenfekvő példa **Jób barátainak a viselkedése**. Amikor megérkeztek, hogy vigasztalják őt, leültek melléje és ott **ültek szótlánul** hét napig. Ez **őszinte részvét** volt, mély együttérzés, mert látták, milyen nagy a fájdalma. Sajnos, amikor elkezdtek beszélni, a szándék ugyan jó akart lenni, de amit mondtak, az nem volt jó és egyáltalán nem épített. **Jobb lett volna hallgatniuk**. Hányszor jobban tettük volna mi is, ha hallgatunk, mint hogy mondtunk valamit, ami akár erdőtüzet is okozott, károosságának méretében. S főleg, hogy amit az ember kimond, azt már nem lehet visszaszívni. Simítani, finomítani, magyarázgatni lehet valamennyire, de elhangzott.

Kedves Testvéreim! Anélkül, hogy fölöslegesen szaporítanánk a szót, térjünk vissza az apostol tanácsához. Arra ösztönöz, hogy beszédünk legyen **tartalmas**, jelentsen áldást azoknak, akik hallják. Milyen jó lenne, ha nem kellene bánkódnunk hiábavaló vagy ártó szavaink miatt! Ha a beszédünk inkább gyógyír, vigasztalás lenne. S főleg, ha olyan cselekedet lenne, ami Isten előtt is megáll.

Egy feltétele van ennek. Mivel „*a szív teljességéből szól a száj*”, nem mindegy, mivel, kivel van a szívünk tele. Magunktól csak arra telik, amiről Jakab ír. A szív „*javíthatatlanul rossz*”. Nem megjavítani, hanem új szív kell, **szívcsere**re van szükség. Akkor Jézus vehet benne lakozást. Amit Ő tölt be, onnan Tőle való beszéd hangzik el ajkunkról, **ha** megmaradunk a Vele való közösségben. És akkor lehet látható rajtunk, hogy közünk van Hozzá, hogy a beszédünk is hitet igazoló cselekedet. Ami áldást hoz és építő. **Minél kevesebb szóval minél többet mondani, értéket osztogatni** – de jó lenne... ehhez segítsen azzal is, hogy **tanít hallgatni**, minél nagyobb teret adni Neki életünkben. *Ámen*